

Insändare till Nya Åland och Ålandstidningen 27.7.2021

Säkerställ barnrättsperspektivet

Med anledning av den rapport som tagits fram av en politisk arbetsgrupp med uppdrag att föreslå målsättningar för lagändringar som minskar kommunernas kostnader och det vidare arbete som aviserats från landskapsregeringen vill vi som barnrättsorganisation påminna om de åtaganden som Åland har i relation till barnkonventionen. I förändringsarbete och i budgetprocesser ska barnkonventionen ha en central roll. FNs barnrättskommitté som övervakar efterlevnaden av barnkonventionen ger allmänna kommentarer och riktade rekommendationer som stöd för att säkra att konventionens 54 artiklar implementeras. I den allmänna kommentaren om offentlig budgetering påpekar barnrättskommittén att "om barns rättigheter prioriteras i budgetar (vilket barnkonventionen kräver) såväl på nationell som på subnationell nivå, så bidrar det inte bara till att förverkliga rättigheterna, utan också till långsiktiga positiva effekter på framtida ekonomisk tillväxt, hållbar och inkluderande utveckling, och social sammanhållning". Detta borde alltså vara grunden för arbetsgruppens uppdrag och vidare process. Rädda Barnen ser även att ett tydligt barnrättsperspektiv bidrar till förverkligandet av Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland.

Barnrättskommittén skriver vidare kring offentlig budgetering att "konventionsstaterna inte bör tillåta att barns befintliga nivå av åtnjutande av sina rättigheter sjunker. I ekonomiska kristider får åtgärder som för utvecklingen bakåt bara övervägas sedan alla andra alternativ har övervägts, och bara om det säkerställs att barnen är de sista som drabbas, i synnerhet barn i utsatta situationer. Om konventionsstaterna vidtar sådana åtgärder ska de kunna visa att åtgärderna är nödvändiga, rimliga, proportionerliga, icke-diskriminerande och tillfälliga, och att eventuella rättigheter som de påverkar kommer att återställas snarast möjligt. Konventionsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder för att de grupper av barn som påverkas, och andra som har kännedom om de barnens situation, ska delta i beslutsprocessen angående åtgärderna i fråga." Rädda Barnen saknar dessa perspektiv i de förslag som lämnats till LR. Rädda Barnen förstår att coronapandemin och det ekonomiska läget är en utmaning. Därför är det särskilt viktigt att den vidare processen är inkluderande och att barnkonsekvensanalys genomförs.

I [Civilsamhällets rapport om barns rättigheter på Åland mars 2021](#) har Rädda Barnen tillsammans med andra föreningar på Åland gjort en genomlysning av det åländska samhället utgående från barns rättigheter. I rapporten berörs även coronapandemin, dess ekonomiska konsekvenser och de åtaganden som självstyrelsen har som en konventionsstat. Här lyfts även vikten av att dra lärdomar från 1990-talets Finland och den ekonomiska krisens samhällsliga konsekvenser. Rapporten finns i sin helhet på Rädda Barnens hemsida och vi uppmanar beslutsfattare att ta den med i det fortsatta arbetet med prioriteringar inom kommunal service. Vidare har riksregeringen tillsatt en [arbetsgrupp](#) med uppdrag att se på de effekter som coronapandemin har på barn och unga. Gruppens ordförande har konstaterat att "coronakrisen får betydande konsekvenser för de kommande

generationerna. Barns och ungas tro på framtiden och deras trygghet och delaktighet i vardagen måste stärkas på alla nivåer i samhället. Vi måste satsa på de bastjänster som behövs i vardagen, men samtidigt också vara lyhörda och reagera när det uppstår problem.” Hittills har arbetsgruppen givit två rapporter som även de kan bidra i det åländska arbetet med att göra prioriteringar och för att säkra barn och ungas välbefinnande. På Åland tillsattes coronakommissionen i november 2020 med uppdrag att utreda pandemins social- och hälsoeffekter. Rädda Barnen har en förhoppning om att kommissionens rapport(er) kommer att bidra till att säkerställa beslut som ger ekonomiskt och socialt hållbara beslut och som har en tydlig förankring i barnkonventionen. I år uppmärksammar vi 30 år med barns rättigheter i självstyrelsen. Det förpliktigar. Även i utmanande tider.

Rädda Barnen på Åland rf.